

Somhaj Bóh!

Cíkle 34.
23. augusta.

Létnik 6.
1896.

Serbiske njedželske īapjenka.

Wudawaju so kóždu žobotu w Esmerlerjez knihicílskem w Budyschinje a su tam dostacž sa štwtvrtlētnu píchedvlatu 40 np.

11. njedžela po ſhwjatej Trojizi.

1 Kor. 15, 5—8. A so wón widženy je wot Kephaza, potom wot tych dwanacže, potom je wón widženy wjazy dyžli wot pječ stow bratrow na jene dobo, wot kotrychž hiſčeže wjele živých je hacž do dženžuischeho duja, někotři pak su wužnili. Potom je wón widženy wot Jakuba, potom wot wſchitlich japoschtołow, najpošledy pak po wſchěch je wón tež wote mnje, jako wot ujecžuſneho poroda, widženy.

Wat njewerjazých so nam husto porokuje, so kſchęſzijanska wéra nicžo dopokasacz njemóže. Njewera so sa ſdželanoscž, wědomnoſcž a wuczenoſcž wukhvaluje, wéra pak so wužměſchuje, kaž by ſamý ujerom byla. To wſchak je wérno, so ſo kſchęſzijanska wéra kaž někaſki ekſempl wulicicž njemóže, pſchetož dokelž wo Bohu a bójſkich wězach jedna, kotrez wot tuteho ſweta njeſku, tež pod ſakoujom tuteho ſweta njeſteji. Ale tola ma nascha wéra wěſty ſałožk, pſchetož wona je wérnoſcž. Zadro kſchęſzijanskeje wérę je Chrystus, jeho živjenje, jeho wumrjecze, jeho horjestacze. Hacž tež pak je ſo wſchitko wopravodze ſtało, ſo pſches rojom dopokasacz njehodži, ale pſches ſamých ſwědkow. So je Jezuſ Chrystus něhdyn na ſwěcze živý byl, ſo je wumrjet a pohrebany, to nichto dopokasacz njetrjeba, pſchetož nichto tak hlupý njeje, ſo by na tym dwělowal. Ale je wón tež wot morwych stanyl? To je najwažniſche. Kſchęſzijanska wéra halle pſches horjestacze

Khryſtuſowe ſnuteſkowiu wérnoſcž, móz a ſylnoſcž doſtanje. Njeje-li Khryſtuſ horjestanyl wot morwych, potom jeho wumrjecze wumožazeje možn nima, potom ſmijerczi žahadlo a heli dobycze wostanje. Teho dla japoschtoł w naſchim teſcze ſjewi, ſo naſcha wéra do horjestacza Khryſtuſoweho wumyſlenje njeje, ale historijski, wot dobrých ſwědkow wobhweđenyl podawł.

Petr abo Kephas je teho horjestanjeneho wohladal, tón ſamý Petr, kotrehož wéra na dworje wuſchischeho měſchnika tak khablaſche, kiz pak je jutry teho horjestanjeneho wohladal a ſwojeho Boha a ſbóžnika hacž do ſmijercze krucze pósnavala. — Teho Knjesa ſu widželi wſchitzh japoschtołi, tež njewerjazy Domasch. Schto je telko wožobow widžalo, žane molenje bycž njemóže. — Teho je widžalo wjazy dyžli 500 wucžomnikow na jene dobo, ſi kotrychž běſche hiſčeže wjele živých, jako Pawoł tónle liſt pižasche. Hdze ſo ſta, hdz ſo ſta a kaž ſo ſta, to ſo nam w ſcženjach njewupowjeda; wěſta wěz je, ſo ſu woni na jene dobo k wěſtosczi wo horjestaczu naſcheho Knjesa a ſbóžnika dōſchli. Tich wéra běſche w jeho ſmijertnym dnju pſchestała. Małe ſtadleskó běſche ſo roſpróſchilo. Po jutrach pak ſo jim tón Knjes živý ſjewi. Dobry pastyr ſažo ſwoje wozny ſhromadžuje. Wat teho cžaſha je iich njewera na pſchetož ſaniczena, je to wěſte, wot nich hacž do ſmijercze wuſnate wuſnacze wo horjestaczu Khryſtuſowym njekhablaſze wostało. — Potom je wón widženy wot Jakuba. Tež wo tym ſjewjenju ſcženizy nicžo njepowjedaja. My ani wěſče prajicž

njemóżemy, kotry Jakub to je. Majsterje bësche to Alphajowy syn, tón hamy, kiž so hewak kniesowy bratr mjenuje a czeſne pschimjeno „prawy” mëjesche. Wón s Petrom Jerusalensku woſhadu nawjedowasche a mëjesche so sa stolp ułodeje kschesczijanskeje zyrkwe. Käk wažne je, so nam taki muž horjestacze Chrystusowe wobżwëdežuje. Wón je jeho widzał a wèru do njego se swojej kmjerežu sashglował. — „Majpoſledy pał po wszech”, praji Pawoł, „je wón tež wote mnie, jako wot njeczaſnego poroda, widzeny.” Pawoł bësche synny, wótry duch a synano najwuczeniſchi muž swojego časa, k temu wón Chrystusza hidzesche. Hdy by móžno bylo, siewjenje Chrystusowe na puežu do Damaska pręcz abo sa same ſesdacze wukładowacž, by Saulus wëſce wschu swoju mudroſć na to nałożil. Ale to bësche njemóżne. Wón dyrbjesche wusnacž: Ja synm Jezuſa w jeho kraſnosći s mojimaj wocžomaj widzał.

Schto tajemu ſwëdczenju prajimy? Horjestacze Chrystusowe je tał derje wobżwëdczene kaž s czeſka žadny druh podawki historije. Džiw njeje, so je wone pola wucžomnikow Jezuſowych nětko ſrjedziſna jich wery. Horjestanjeny je wschitkim japoschtołam jadro jich wery a pōsnacza. Wschitko, schtož woni widza a klyſcha, wiedza a ręcza, wot teho wukhadza a na to pokazuje. Tich zyłe bycze je wot njego napjelnjene. — Tał dyrbi tež w twojim živjenju bycž, mój luby kſchesczijano. Wér do teho horjestanjenego a ty naſhonisch, so je wón ſiwy. Wón nowe bōjske živjenje do twojeje wutroby pschinjeſe. Wón budže twoje živjenje, kotrež bësche dotal czemnoscž, ſwëtłoscž w tym Knjeſu czinicž. Wón tebi ſwët a jeho lóſcht hórkı czini kaž kmjerdžazu wodu. Wón tebi troscht a mér w hréſchnej ſtyſknoscži a nuſy pschinjeſe. Wón tebi móz w ſpytowanjach na ſemi ſpožeži. Wón pschi twojim khoroložu ſteji a tebje poſylni a muhoji. Wón budže pschi rowach twojich lubych ſtejcz a tebje ſe ſłódkim troschtom woſchewi. Ty njesamóžesči wjaz̄ na tym dwelowanacž, so je wón horjestanył, pschetož ty živjenje w ſebi ſaczuwaſch, ty ſam na ſebi naſhonisch: Tón Knjeſ je horjestanył! Potom móže njewerjož ſwët pscheczivo Chrystuszej woſchewi, to tebi woni wſacž njemóža, ſchtož je tón, kiž je to horjestawanie a živjenje, w twojej hréſchnej wutrobie ſkutkował. Tebi je wëſty, so nimataſh s morwym, ale ſe žiwym ſbóžnikom czinicž. Njech so zyły ſwët ſe swojim dwelowanjom ſběha, ty ſo jim kmjeresch, pschetož tón džiw, kotryž ſy na swojej wutrobie naſhonil, czi nichtó prjecz njepreje. Teho dla wjeſelny ſo w tej wérje: Tón Knjeſ je horjestanył; wón je woprawdze horjestanył.

Hamień!

Duschny ſobudar do mandželſtwia.

Mér budź ſ wamaj.

(Poſračzowanje.)

Wo jene chył waju ſ dobrej duschu poproſyczę. Někomu móhlo ſo tajke moje žadanje ſnadne poſdacž, ale wone je ſa mandželskeju živjenje ważne, a waju žadny njebudze ſo kač, hdyž ſo po nim ſadzerži.

Hdyž ſtaj rano ſahe w dobrym poſku ſ loža ſtanylko a wamaj pschimjeno njenadžy něſhto pod wocži, wo čož wobaj hnyd om psches jene njeſtaj, nimataj pał doſcz mera a doſcz khwile, tu węz duschnje bies ſobu roſpomiež, — mandželski dyrbi ſynano czinicž, ſo by na swoje dželo pschischoł, — o njeſeſtaj žadny nhdy ženje ſe žanym njepokojoſom wot druheho; wſchako njewestaj, tajkej, a hacž ſo hdy ſ nowa ſeſndžetaj.

Käk husto je ſ teho njeſahojna roſkora naſtała, hdyž je mandželski roſhniewany ſ doma wotſchoł, durje ſa ſobu ſapraſhnył,

na dželo ſchoł, ale na swojim džele žaneho wjeſela njepoměl, bjes tym, ſo jeho mandželska plakata doma ſedžo njewjedziſche, na czim je, a tał ſo ſ nimaj dale ſmaje.

Ně, hdyž roſeſndžetaj, prajtaj ſebi ſ ruku „božmje” a rjekútaj ſ najmjeſcha: „Nětke drje hiſcheze ſe wſhem do jena dopſchischołi njejmoj, tola ſeſhemoj ſebi naſu węz ſ dobrej khwili duschnje do czista pschemyhlič, dženža pschipoldniu abo po wjecžeri, hdyž ſmějmoj ſa to czichu khwilku a mér, po tym hižo ſ Božej pomožu ſ nowa na jene dopſchimjemoj!” Haj, ſ Božej pomožu, — taſte ſ Boha wſcho pónidže.

Na to ſmě ſo taki mandželski w Božim mjenje na swoje dželo podač a jeho mandželska ſmě ſ wjeſelom na jeho domoſ wróčenje czakacž: poſdžiſho budžetaj ſwoju węz wobaj ſ meroſ bjes ſobu dowucžiniež.

Njeſajtaj ſebi ſwojej po-puežu-ſwëzy, lubenu Božemu ſłowu, we waju domje haſnyež, ale hladajtaj, ſo by wamaj wone jaſne ſwëcžilo a bohate bjes wamaj bydlilo.

Bože ſłowo njepowiedze waju nhdy ženje do žaneje czmowoth, w fajkejž hoły njemér ſyda, ale wuwiedze waju węčnje ſe wſchego ſacžmienja na ſwëtło, jeli jemu poſkłuſchnaj wostanjetaj, pschetož wone podawa jako ſwëtło wérnu prawdu a hnadi.

Kajke bjes ſobu wſchelake ſu tola wſchē te njedžele ſ Božim ſłowom a fajke tamne druhe bjes njeho bje wſchego, we domje a w hospodarſtwje, — a fajke wſchelake bjes ſobu ſu wſchē te wſchedne dželawe dny, te raňſche a wjeczorne khwilki ſ Božim ſłowom a wſchē tamne druhe bjes njoh’. Schtóž je ſ Božim ſłowom njefnaty ſawostał, taki ničeju člowjekowu wutrobu njeſoſnaje, ani žanu ſamu ſwoju.

Schtóž njeſechze na Božu wolu poſkłuchacž, a ſchtóž njeſechze po njej czinicž, taki ſebi ſamej ſe ſwojej wolu wſchudze poſtorki načzni.

Schtóž ſeſhze do njebjež pschińež, dyrbi ſo poſpochi teho hloſzej poſkłuſchny wopokaſowacž, kiž praji: „Ja syn tón puež. Nichtó ſo Božej njedopſchimjeno, khiba pschese mnie. Biese mnie njemóžecze ničzo dokonječ.”

K dopomjenju na waju Knjeſa, k poſylnienju we waju naſywječziszej wérje, ale pał tež k wobtiwjerdenju waju domſkeho mera khodžtaj wobaj ſe ſobu jako werytowarszej rad a husto na ſpowiedź a k Božemu bliđu.

Njeponyſltaj ſebi nhdy ženje, ſo bylo tole žane někajke ſtaré ſwucženje a ſestarjene waſhni, fajkež wój młodaj njetrjebaſi ſobu czinicž.

Ně, to ſu te najpožohnowanishe pomožne węzy, fajkež nam Bóh ſe ſwojej miłoszeju poſkieži, ſo móhli ſebi ſ nimi ſwój domſki mér ſdžeržecž.

Prijedy džili ſo do Božeho doma wuſpowiedacž džetaj, pschinjeſtaj doma bjes ſobu wſcho „na cziste”, wodajtaj kóždy druhemu jeho hréſchenje a wodaj na to kóždy druhemu doma ſe ſawdanej ruku. Na to doſtańtaj w Božim domje niz jeno ſwoje hréhi wodate, ale ſ dobow nowu móz a poſylnienje, ſo móhloj tamne ſwoje ſlubjenje džeržecž, fajkež ſtaj Bohu pschi ſwojej konfirmaziji píched woltarjom ſežiniłaj a fajkež ſtaj ſebi poſdžiſho pschi ſwérowanju jedyn druhemu dałoj.

Žaneju tajkeju mandželskeju, kotrąž ſe ſobu ſe mſchi a k Božemu bliđu khodžitaj, njetrjeba ſo nichtó prashecz: „Käk poſa waju ſteji a khodži? Snjeſetaj ſo duschnje bjes ſobu?”

Tajſaj mataj ſwój Boži mér bjes ſobu a chzetaj ſebi jón ſdžeržecž.

Wote wſchego, ſchtož ſu ſebi člowjekojo ſtwarili, wuſtajili, ſebi ſ pschipravili, je ſ czahami to a tamne ſpadlo a roſkruchnylo.

Ale móz Božeho ſłowa, ſwiateje kſcheczeniz a Božeho wotkaſanja nhdy njeroſspanje, ſo ženje njepſchemeni, ani ſo žaneho wichora njepoſtrachni, te wſchitke ſawoſtanu, fajkež tu ſu, a fajkež ſu teho byle, jako běchu naſchi wóztojo na ſemi, haj, fajkež ſu byle, jako běchu tu ſwyczji japoschtołjo na ſemi.

Ssami ſe ſwojej možu my žane Bože ſłowo pschi ſebi njeſdžeržimy, ně, wone na ſ pschi ſebi ſdžerži, pschetož wone njeje ničeji člowjeczi ſkutk, ale je Boži dar, a ſ njeho ſežorſla ſo možy ſ węčneho živjenja.

Sbóžny kóždy, kiž ma jo ſeſapſchijane, a kiž jeho węčnje wožiwjatu móz ſawoptnje! Kohož ty, Knježe, požohnujesch, tajſi ſawoſtanje do węčna požohnowany.

(Poſračzowanje.)

Dub w hajku.

Ja džech pſches hona kražne
W tej ſlónčnej czoſloči,
Njebježa běchu jažne
Bje wſcheje mróčzalki,
Sslónzo horzo paleſche,
Wetr žadny w powětrje,
So wſchak wobčežno běſche
W tej wulkej horzoež.

Duž pſchiúdzech hacž do hajka,
Hdžez wjele ſchtomow je,
Ssynych ſo tam do khlódka
Pod ſchtom, fiž wulki bě;
A hdž ſo tam roſhlađam,
Pod kajkum ſzym ſchtomom,
So tež rucze dohlađam,
So ſedžu pod dubom.

A hdž tak khwilku ſedžu,
Schto tam ja wujkliſchu?
Požluhach i ledžbliwoſcžu,
Kak ptacžki ſpěwaju
We halosach tam horkach
Nad dubom wysche mje,
To klinežesche kaž hudžba
A ſpěwy wježele.

Shto wone tam ſpěwachu,
Jm njem'zach ſrošymicž,
Szej myžlach pak po ſdacžu,
Chzedža Boha khwalicž,
Kiz je wſcho kražne ſtvořil,
Kaž tež tón dub tudy,
So njeby nichtó molil:
"Stvořenja Bože ſym."

Mý chzemij tež czeſež dawacž,
Sso dopomicž teho,
Czeſež kaž te ptacžki ſpěwacž
Tom' Knjeſej wysche wſchoh,
Kiz ſam tu wſchitko ſdžerži
A wſchitko ſežiwi;
Tón ſteji kaž dub twjerdži,
Kiz na Boha twari.

Bóh, luby Knjes, dub ſtvoři,
Jom' kražne narojež da.
Lud pak ſo husto moli,
Na Boha njehlada.
Ach, wobhladaj ſej, cžlow'cže,
Wulki ſchtom dubowy,
A roſpomí ſebi kruče,
Schto ſi njeho wuknijem.

Kaž dubowy ſchtom w hajku
Bjes wjele ſchtomami
Móz wopofaſa tajku,
Kaž tudy žad'n druhi,
Sso wětra njenastróža,
Tež žanoh' njewjedra;
Hdž deshež a krupy hroža,
Te ptacžkow khowanka.

Tak tež, o cžlow'cže, luby
Sso njeſtróž ničežho,
Wostan tež kaž dub tudy
Jeno twjerdže ſtejo
Pſchi Wosy, fiž cze ſtvořil,
Cze tež njeſabudže;
Hacž runje ſwet by moril,
Budž kaž ſchtom dubowy!

Tak doktor Luther chžyſche
Štupicž pſched khežora,
Wſchon bjes bojoſeže běſche
Na pucžu do Wormſu;
Wón běſche njekhablazý:
"Sso njeboju" praji,
"Bylo tam cžertow wjazy
Haež zyh'low na třeſchi."

Kaž Měrczin Luther w Wormſu
Stejeſche tež twjerdži
Pſched wulkej ſhromadžiſnu,
Pſchipójna te knihi,
S kotrychž ſhwéru wucžesche,
Khežorej wotmoſwi,
So hinač njemóžesche:
"Ach, Božo, pomhaj mi!"

Ach, Božo! kak nětk w ſwěče
Tu hinač ſteji wſcho,
A hiſcheze w kóždym ſečze
Cžim hórje budže to,
Mało jich ſteji hiſcheze,
Kaž Luther we Wormſu,
So njeſhu jako ſiſče,
Kiz ſi duba wotpadnu.

S kotrymiž wichor mjeta,
Po ſemi tam a jow,
A na kónzu toh' ſeča
Je ſhubilo ſo wſcho;
Tajki je cžlowjet klabu,
Kiz klowa njeđerži
A ſwoli ſamo rady
Do falſchnej pſchižahi.

Sa tajkich „běda“ budže
Na Božim ſudnym dnju,
Kiz wabja druhich ludži
Na falſchnu pſchižahu,
A ju tež ſham cžinja
Bjes pſhemýžlenja tu,
A ſo tež njeđopomija
Na Jeſuža wucžbu.

Pſchižl. Sal. 19, 5. 25, 18.
5. Měvſ. 19, 18—21. Dan. 6, 24.
Mat. 12, 35—37. Luk. 12, 9—10.

Tam b'dže Bóh Knjes dacž
Klyſhcež
Sswój hlož ſurowoſcze,
A budže ſi nimi rěczecž
Kaž law, hdž wón ſy je;
Knjes Jeſuž prajiež budže:
Štup tu na lewizu,
O ty njeſhman cžlow'cže,
Ja tebje njeſnaju.

Luk. 13, 27. Mat. 7, 23.

Kherl. 520, 5.

To cžlowiſte cželo klabo,
Kaž duba haloja,
S kotrejuž wichor khable,
Pjeňk tola njeſhibnje,
Tak ſprawný duch cžlowjeka
Dyrbi kaž dub tu ſtačž,
A ſi tej ſlej mozu ſhwéta,
Kaž Míchał wojoſačž.

Dan. 10, 13. 12, 1. Jud 9.
Sach. 3, 2.

Ach, Knježe, chžyl nam pomhacž,
Wſchak ſlabi wſchitzu ſym,
So ſy naž njemohł ſlamacž,
Kaž wichor haloju!

Njeh twój duch pſchi naž ſteji,
Naž ſlabých požylii,
So, hdž ſy wichor reji,
Kaž duba pjeňk byli.

Deutscher w Porschizach.

S czeſkeho czaſa.

2. Schwejda ſo bliži.

(Poſracožowanje.)

Něſhco njeđel ſo miny po wſchědnym, ſwueženym waschnju. Tſurowe naſymſke wětry běchu poſledne liſče ſe ſchtomow ſdrelé; tež poſledniu naſymſku kwětlu běſche naſymſki mróš ſčornil. Dny běchu woteberale.

W hajkowni njebežche ſo niežo pſchemeniž. Macž dželaſche njeſprózniwa na ſymſke draſze: wona porjedzeſche, ſchtod ſe trěbne. Mały Handrij wureſowaſche deſcžicžti a twarjeſche ſebi mlynež. Nan a Janek pak hanjeſhtaj po poli, ſo vyschtai liſhkaſt a wjelkam paſzle wleſkoj. Džiwina běſche ſo jara pſchiſporila, dokelž ſa wjele lět wjetſcheje hońtwy měli njebežchu, njeměrných czažow dla. Dženža běſhtaj ſo wobaj hajkaj hacž k ſamym holiny mjeſam ſwěiloj.

Stronu, hdžez runje běſhtaj, ſuajeſhtaj jako ſubowanu wukhowanku ſa wjelki, a teho dla mjenowajche ſo tež „Wjelkow“ abo „Wjeleža hórka“. W hukbokej jamje, kotruž běſhtaj wuryloj wjelkam ſa paſzle, běſhtaj ſo wopravdze dwaj wjelkaj popaduļoſi. Na njej ſo měrjo jej ſatſeliſchtaj. S zyla běſche Jan dženža wjele ſboža na hońtwje měl. Sſamo ſylnieho ſornika běſche ſatſeliſl.

Wonaj běſhtaj dóſhloj hacž na ſamón wjerch „Wjeležeje hory“ a roſhlađowaſchtaj ſo daloko po kraju. Deleka valachu ſo Lobjowe žolny ſměrniye dale po kraju. Jeho brjohaj kryjeſche ezmowa hola hacž bliſko k Draždžanam. K poſdnu wohlađaſchtaj hory ſakſkeje Schwizy, ſi pěſkowza rjenje natwarjene. Sdaſche ſo, ſo kniježesche wſchudžom cžiſhina, pokoj a mér. Jenož hdž ſo do krotkeho ranja wobrocžiſchtaj, wuhlađaſchtaj daloko, daloko čornu mróžel tolſteho kura. Tam ſo paleſche; bjes dwěla zyla wjež. Dolho tam hlađaſchtaj. „Wſchudžom ſo pali, hdžez ſo tónle hroſny Schwejda nowali! Sſmil ſo, Božo Knježe, nad tamnymi cžwiſlowanymi ludžimi!“ džesche nan, ſo wotwobrocžiſchi. „Cžeho dla pak ſo burjo a měſhčenjo njeſjednocža, ſo běchu nje-pſheežela ſahibili?“ prasheſche ſo Jan. „Seamopaschny a ſakomny je njeſpſheežel. Hdže naděidžesč brónje, ſo by jeho po-rafyl? Kak mohlo ſo wójsko ſežiwič, hdž ſojenotliw ſedma wobara, ſo njeby hlođa wumrjel! Tyžazý burskeho a měſhčjanſkeho luda wotpočuju ſarozeni pod ſemju. Mało by jich ſo ſeschlo, hdž by tež jich nichtó wołał. Khorosež, hlođ, nuſa a ſlepá bojoſez ſu kóždeho ſajale“, wotmoſwi nan ſynej. „Kak pak dyrbjalā dha wójnſka nuſa hdž kónza naděńč?“ džesche Jan. „To budže Boža wola, luby Janko“, wotmoſwi jemu nan.

Tak ſo roſrēčjujo, běſhtaj bliſko hacž do ſužiſkeje dróhi dóſhloj. S dobom wužlyſcheschtaj bluſi konjazy dupot ſi dróhi. Khetſje ſhowaſchtaj ſo do niſkeje mlodžinu a ani njeđyhaſtaj hlađaſchtaj na dróhi. Dwaj jěſdnaj jěchacſchtaj pomalku po dróſy. Kóždy mějeſche ſelesny klobuk na hlowje a na kónzu wulki pjerjowý cžecž. Na wutrobnje mějachu ſelesny khabat a pſches njeón wotramjenja dele hacž k paži ſeleny paž.

Scheroſi mječ ſokolo pažow wopažany a piftolu ſi dolhei roſtu w ſedlowym ſaku běſhtej jeju wobrónjenje. Žadny ſi wobeju niežo njerěcžesche. Měječ, ale do wſchěch boſow a kutoſow ſo roſhlađujo po dróſy do Draždžan jěchacſchtaj. Hdžez běſhtaj kruh nimo njeju, hajnik a jeho ſym Jan ſi leža wuleſeſchtaj a pſches dróhi ſležiſchtaj, ſo vyschtaj ſo na tamnym boſu w ležu ſaſo ſhowaſloj.

„To běſhtaj dwejo ſi Bannerjowych* jěſdných; nětko ſtej ſtrach a tyſchnojež nam bliže. Chzemoj poſhwatač, ſo býchmoj ſi najmjenſha doma byloj“, džesche ſi cžicha nan k ſwojemu ſynej.

Hdžez běſhtaj ſo khwiležicžku po ležu dale bědžiloj, wužlyſcheschtaj na dróſy wołańzu, konjazy dupot a hroſne hevrjeſtanje. „To je wulka cžrjóda wójnſkeho luda, kotraž po dróſy cžehnje“, džesche ſi cžicha nan. Wonaj poſhwataſchtaj a dobežeſchtaj trochu

* Banner běſche ſchwejdiſki general w 30 lětnej wójnje.

rošhorjentaj domoj. Mlačž ſo naſtróži, hdyž jeju tajfeju wohlaďa.
„Sda ſo, jo ničeho dobrého njeponjedžitaj; ičto je ſo ſtało?“

„Schwejdszij jěsdni jěchachu po dróshy do Draždžan zyle blisko nimo naju, hdvž běchnoj ſo zyle blisko pſchi dróshy do mložiny ſhovivaloj“, povjedasche Žan. Lědma mōžachu Hajnfezj něchtoto povjeczerjecž; hórká ſtaroſež ſahna hłód a jich naſvězi. Něž pſchiindže. Njebjo woſta jaſne; njepſchelicžomna ſyla Božich hwěžkow blýſchczesche ſo ſi wýſokeho njebja deſe na ſemju. Poſdžischo ſeſthadža měšacž ſa ſchtonami a wulivache ſwoje miče ſwětlo daloko a ſchěroko po holi. Ani ſopjetſhko njehibny ſo po dalofej holi. Mały Handrij běſche do lóžka hajzku ſchol a ſpinkaſche ſi měrom. Nan, macž a Žan ſak a poſluchajo pſched durjemi ſtejachu. Na dobo wutſeli ſo něhdže ſi fantony. Bórſy ſi nowa tſelachu. Hdvž běſche na něfotre woſkomifi cžicho, ſi dalofa ſyufi zýrfwiných ſwonow blýſchachu. To běſche ſrudna, hroſna měſcheńza.

Na Draždžanſkich naſypach a bastionach ſu njepſchecžela pytli.
Tam tſeſleja a ſwonja, ſo býchu ſudžom po fraju pſchipowjedžiliſſi
ſtrach, fotryž wot njepſchecžela hroſy", džesche nan.

Dolho hishcze rzesche tselenje s fanonow po czichej nozynce, skonczone tez to wotczichim. Tola hafle na ranje dzechu Hajnifezyj po lehnyce f ujemernemu spanju.

(Pofraczwanie.)

Wishetafe i blissa a i Salofa.

W niedz̄elju 9. augusta mějejše ſo lětuſcha hłowna ſtħadžowančka „Gserb. Stud. Młodoſeże“ w Hrodziſcieżu ſtħadžowančka běſche derje wo-phytana. Gahorjaze ſłowa ſu ſo wot młodych studowazých a t młodym wutrobam tam ręczale, futeż wěicže bjes płoda njevoſtanu. N ſche ſtħadžo-wanči maja wulku wažnoſć w naſchim narodnym žiwjenju, pſchetož wone wutroby młodych studowazých ſe žiwej luboſežu t naichemu narodnemu ſkutkowanju napjelnja a wěicže tež na naſch ſerbsli lud ſe žohnowanjom ſkutkuja, hdhž wón tajfu ſapazu luboſež na ſyñach ſwojego naroda ſ radoſežu wo-hladawſchi, tež ſ dobrej nadziju do pſchichoda hłada, ſo wſchitzu wophtarjo ſ zyłej wutrobu ſobu ſpewaja, hdhž ſo ſtħadžowančka po starym dobrym waschnju ſ naſchim ſpěwom wobſumňuje: Maſche Gserbstwo ſ procha ſtawa. Bóh tón ſuſtež tež dale ſwoje žohnowanje flaſež na tele prózowanja studowazeje młodoſeže! Niedz̄elju wjecžor mějejše ſo po ſtħadžowančy rjanym ſerbski konzert, na kotreym ſo Hrodziſciežanszny Gserbja dopoſluchacj nje-móžachu. Kaž daloſko ludžo pomnja, w Hrodziſcieżu ſ zyła hiſcze žadym ſerbski konzert był njeje

Konsistorialne łopjena jakskeho konsistorstwa podawaja w połlednim czisze
też pschehlad wo tym, kelfo je jich w sañdzenym lęcze do nascheje evangelsko-
lutheriskeje zyrfwje pschistupilo a kelfo je jich t druhim wérhwusnaczam wu-
stupilo. Liczba wustupow s nascheje evangelsko-lutheriskeje zyrfwje je pornjo
lêtej 1894 w lęcze 1895 wotebjerała; 1894 bësche jich 765, 1895 jenož 694
wustupow. Liczba tajkich, kotsiż su t naschej zyrfwi s druhich pschistupili, je
ko wot 289 w lęcze 1894 na 321 w sañdzenym lęcze powjetjchila. Najwjažny
tých, kotsiż su t naschej zyrfwi w sañdzenym lęcze pschistupili, je s katholskej
zyrfwje wustupilo

Brusseho wójskowego ministra s Bronsarta je khězor na jeho žadanje se
služby puščejil. Wón běsche rassu wobdarjeny čłowjet, fotryž je swoje
saſtojstwo derje ſastawał. Wožebje roſumjesche wojerſke naležnoſcze frueže
w khězorstwowych ſejmje ſastupowacž, hdež wón poroſi, fotrež ſo naſhemu
woprawdze wulfotniſe ſarjadowanemu wójsku wot ſozialdemokratow bjeſ psche-
ſtacža činjachu, ſe swojej wótrej ſrěcz iwoſcžu žortniwoje poruba. Druhdy
wſchaf wón w swojej žortniwoſci pschedaloſko džesche, ſo ſo tež poſla njeho
poſkaſa, jo wſchaf je žortniwoſć dobrej dar, fotryž paſ dýrbi ſo ſ mudroſcžu
nałożecž. Ga jeho naſlēdnika je khězor generała ſ Goſlera pomjenował. Bóh
daj, ſo je prawy muž wodženje naſchego wojerſtwa do rufi doſtał.

Wěsty Nansen běsche ſo 4. augusta 1893 na pucž naſtajil, ſo by po možnoſći hacž počnóznomu polej naſcheje ſemje pucžował. Hafle poſched frótkim je ſo ſe ſwojeho straschnieho pucžowanja domoj wróczil, wjele naſhoniwſchi. Schtož je na ſwojim pucžowanju, fotrež ſi wjetſcha po ſamym lódze džesche, wohladał, ma bjes dwěla ſa geographiſku wědomoſć wulku wažnoſć. Cžiſcže hacž t počnóznomu polej wón poſchischoł njeje, ale tola zvle bliſko. Tam pač dale njemóžesche, dofelž bu lód džení a hubjeniſhi a wón dýrbjesche ſo roſſudžicž, ſo ſaſo wróczicž, dofelž by njemudre a straschné bylo, dale t počnozby pucžowacž. Zeho poſchewodžer běsche wěsty Johansen. Wonaſtaj žalosne cžežfoty poſchewinycž dýrbjaloi. Na poſchiffad ſtaj dýrbjaloi wonkach poſches jenu ſymu wostacž, wot 26. augusta hacž do 19. meje. Wonaſtaj běſchtaj ſebi hětu wot famjeniom, ſemje a močha natwaril i. Barowa foža běſche jimaj ſa ſožo, barowe mjaſho a rýbjazby polež běſche ſa 10 měſazow jeju jeniečka zhyroba. Wonaſtaj mataj ſo Bohu džakowacž, ſo je jeju ſi tajkeho straschnieho pucžowanja ſaſo ſtroweju a cžiteju domoj poſchivjedl. Wěſcze pač ſtej jeju wutrajnoscž a ſmužitoscž wiſcheje khwalby hódnej.

W&estnik Andree je &szko runje n&etko te&ż nastajik na powietrzym balonie
żeby po&łnóżny dż&eł naszheje semije, wo&szebje po&łnóżny pol wobhladac&ż, hdyn&ż
w powetrje p&sches njón p&schelczi. Hac&ż &szko jeho wotpohlad poradzi a hac&ż
žiwym sa&żo w Amerizy, ta&ż ma wotpohlad, na semju p&schinidze, leži w Bożej
ružy.

Ramafanu a shubjent.

Stara fjhesczijanska bajka powjeda, ſo ſtaj Judaſch Szcharioth a tón Schachár ē prawizný bratracj byloj. Schachár, ſ mjenom Dismas, ſurowy a džiwi čłowjek, na rucz̄ hrěcha a ſlóſcze pſcheńdže, ſo rubježnikam pſchiſamku a ſo tſi ſěta na jich ſlóſtniſſich ſkutkach wobdzeli, doniž ſkónečnje wuſchmoſczi do rufow njepadniſe, ſo jeho ē zmjerczi jaſhudža. Wón dyrbi na fſchižu wumrjecz a ſo hromadže ī Jeſužom Nazarenſkim fſchižuje.

Šeho bratr Žudajch běsche čjiſcže hinaſchi cžlowjet: porjadny, ſlutniwy, wónu žo modleſche a poſcžesche, wſchitzu mějachu jeho ja pobožneho, wot měſchnikow a piſmanawučených běſche wónu čjeſczeny; wón Męſciaſha ſejna, fotryž tehdom po židowſkim fraju wofolo cžahajſche. Wón bu jeho wučomniſ, ale tež jeho — pscheradniſ.

Takto Dišmas do swojego kopiowania w jaśwuje średźesche, myśle pokutę a roszcza jeho sańdżeneho żywjenja dla psches jeho wutrobu czechuijechu; w tym samym czasie żebi Judaśc czorny skutk psycheradżenja munysli.

Bajka dalej powiedziała: jaśko tón Śmierci Jezus pod cześć fotu
szczyża na Golgathę dziesiąte, bo wówczas modlił się: „O Wótcze, jedynie
wuczomnię je inje pścheradźić, daj mi miejsce tego śhubionego jaśko
drużego, przed ty haczą ja wunru.“

Mly měny, fakt ſo tale próftwa dopjelni, fakt ſchachar f prawizy
na ſſchižu f poſucze a f wěrje pſchiúdze a f temu ſenjeſej praji:
„Knieſ, ſpomí na mnje, hdvž do ſwojeho fraleſtwa pſchiúdžesč“,
a wot teho ſenjeſa to wotinolwjenje dosta: „Gawěnje, ja praju
czi, dženſha hiſcheže budžesč ſo nimu w paradiſu.“ — Žudaſch ſebi
žiwjenje wſa. Hacž je tale bajfa wěrta, my njewěny; ale ta
w njej podata wicžba je dobra; wona naš wicži, fakt bu
w hrěchach ſhubjeny čłowjet hiſcheže w poſlednej hodžinje faž
wopalenz ſ mohēnja wutorhnjeny. Schachar namaka ſwojeho
ſbóžniſa a nětfo rěkaſche: ſhubjeny a ſažo namakany. Žudaſch
běſche teho ſenjeſa hižo pſched 3 lětami namakaſ a ja nim thodžil;
ale dofelž w wutrobje ſtradžu hrěchi hajesche a wot hrěcha ſo puſchczicž
njechaſche, wón po učžim taf dalvko pſchiúdze, ſo wo nim placži:
namakaný, ale ſažo ſhubjeny.

Wopomí: Nichtó taf jly njeje, so njemohl pola Chrystuša hnady namáčej, a nichtó njeje taf dobrý, so njemohl hnadu na wěcžne ſhubicj.

Nějchto t rošpomítanju.

W naszym czasu, hdżeż ſo telfo pſchiſahow pſchiſaha, je pſchezo ſaſo nuiſne na wulltu wažnosc̄ pſchiſahi poſaſac̄. W Straßburgu wuſhadźaza „protifa ſa evangeliſto-Lutherſich kſchęſcijanow” ſczěhowaſe wucžby wo pſchiſaſy poda:

1. W duchowym je najważniejsze, abyż człowiek f Bożemu blidu dże; w świetnym, abyż ma pschią hacę.

2. Bruhuj ſo, hacž by ty tež ſtroniffi a hacž chzech twojemu
njeſſcheczelej ſchfodže a twojemu pſcheczelej ſužitfej pſchifahacž.
3. Bruhuj ſo, hacž tež tu wěz zyłe ſnajech a hacž ju hiſcheže
wěſcze wěſch. Schtož połnje njevěſch a ſchtož wěſcze njevěſch, na

to pſchiſbahac̄ njemóžesč.

5. Na dnju, na fotrymž masch pschišahacž, řaídž do twojeje komorfi a ſhibuj ſivoje ſolena.
6. Měj ſo na twojim pucžu prjecž wot lohkoſnívſlených tomášek a hlađej ſe ſo na pucžu někak zatracé.

towarjchow a hladaj bo, bo na puczu nefat napiež.
7. Wopomí, schto maja poſběhnjene tsi porsty rěfacž, mjenujž:
Ja wołam Boha Wótza, Ssyna a Swjateho Ducha ja ſzwědkow
a njecham džěla pschi Bosy měcž, hdvž ja wěrnoſcž njerěcžu. A
tej druhiej ſashibnjenaj porstaj prajitaj: ja chzu ſhubjeny bhcž na
cžele a na duschi, hdvž wopak pschiſbaham.

*

„Schto to płaczi?” wopraszha ſo khežor Wysem I. na Čeſlingskej muſtajeńzy w lěcže 1852. Płacźiſna ſo praji, ale wona ſo khežorej wyžoſta ſdashe. „Dobre je ſtajnje drohe”, ſo jemu wotmoliwi.

„Stajnje niz“, wón praji, „Božje ſłowo je jara dobre a tola tunje.“